

діло

ВЫХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143.322
Адреса для телеграм:
«Піло», Львів.
Гол. Редактор прийймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не повертаються

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячна в країні 450 гол.
За границями:
В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 750 ал., Німеччині 750 ал., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч.к., Румунії 15 лей, Болгарії 750 ал., Австрії 750 ал. — Зміня адреси 1 год.

Я СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН-
СТРАЦІ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

**Задля національної
оборони.**

Організація живих сил нації. — Організація фінансних кордонів. — Значення природних границь.

(Від нашого кореспондента.)
Париж, 6. березня 1927.

1.

Цими днями увага Франції зосереджена на питаннях національної оборони.

Повертаються питання ці біля двох завдань, що вяжуться з собою й доповняють себе взаємно: завдання охорони границь, у даному разі суходопутних, і завдання організації живої збройної сили Франції.

Одно й друге завдання, хоча й було розглядане й студіюване вже від років, трохи не від самого кінця війни, то пекучим і актуальним сталося — який парадокс! — тільки від політики замирення Франції з Німеччиною, звязаної з Льокарном, Туарі, тощо. Політика ця поставила на чергу дня неминучість прискореної евакуації лівого берегу Рenu.

Поки французські війська стоять над Реном, нема Франції потреби надмірно журитися німецькою небезпечкою. Мимо літак в і далекострільних гармат Рен уже самий собою становить могутчу охорону Франції перед наступаючими від сходу Німцями. До тогож, держачи лівий беріг Рену, французські війська держать під дулами своїх гармат головний арсенал Німеччини, себто головну полосу німецької великої індустрії. Тільки наразі: поки французські війська стоять над Реном, у німецькій країні, доти полем битви і неминучої руїни мусіла би бути передовсім якраз ця богата й цвітуча німецька країна — обставина, після досвідів з руйнацією північно-східної Франції 1914—1918 рр., мало приваблива навіть найбільш во йовничому німцеві.

Однак окупація Надднішшини повинна би покінчитися — в душі Любокарна — як найскорше; а колиб не покінчилася швидко й „передчасно“, то і так пришов би їй кінець через несповня десяти років, себто 1937 р., відповідно постановам Версальського миру. Так чи сяк, а речиньш уже недовгий, і Франції треба швидко готувитися захищати національну територію своїми власними силами — людськими й земельними.

11.

Передовсім : військова реорганізація народу.

Від кількох днів ведуться в пада-
таті посли і завтра мабуть покін-
чатся наради над новим військо-
ним законом. Зміст закону цього,
як і зміст нарад цих, краще всіх
соціологічних і історіософічних
розвідок показує нам деякі сушні
відмінності преславного новітнього
"вступу", демократії, соціалізму та
інших придбань тієї категорії. Коли
в давнині, відсталих часах старого
режиму війну робило кілька або

кількадесят тисяч шляхтичів і важких вояків, (дрібний, незначний процент людности), то від проголошення Великою Революцією не забутнього гасла загального ополчення воєнна мобілізація втягає під ніж щораз то ширші маси "людського матеріалу". В останній війні бачили ми, здавалося, вже й вершок можливости в доставі й консумції гарматного мяса. Одначе показується, що — ні. Будуча війна буде ще поступовіша: мобілізовані будуть не тільки підрустки, молодці, мужі і старці до віку можливо як найпізнішого, а таки всі жителі країни, без ріжниси віку й полу. То буде повна й безвзмикова мобілізація цілого матеріалу людського, мілітаризація всього — людей і річей.

Десятинадцятий вік чванився науковими і промисловими винаходами, і думав, що ними володітиме людина над всесвітом краще забезпечена; двадцятий вік раптом помічає, що людина сталася рабом винаходів, якими вона так гордилася. Поступ, бачимо, що найменше сумнівний.

Соціалісти, голосуючи за військовим пропозиціям, потішаються, що така організація цілого народу веде з собою поширення функції держави, значить, їде на зустріч оконечному „Ідеалові“ — соціалізації. Дуже підозріла й сумнівної вартості розрада! Держава мовляв, усе бере в свої руки — яке щастя! Але в дійсности ціла нація, поставлена до розпорядимости „держави“, була би тільки неповоротною масою, якби не було шефів, вагажків, проводирів, командантів, здатних установити єрархію, субординацію й слухняність і підчинити своїй волі й своїйому розумінню потреб — масу людського матеріалу. Держава — абстракт, і тільки романтична уява може вважати „державу“ за здатну доконати таких діл, які можуть доконатися єдино тільки одиницями, здібними й компетентними. Самовлада Наполєонського типу або олігархія більшовицького типу, одна й друга заперечення демократичного „ідеалу“, — оце мета новітнього „поступу“, мета, правда, небажана, та проте мабуть неминуча.

На вершинах.

Василь Порайко народнім комісарем юстиції і генеральним проку-
ровим УСРР.

В харківському уряді наступили глибокі і далекосягні зміни. Повнота влади перейшла в руки голови тимчасового галицького радянського уряду з р. 1920 В. Затонського, який, як керівник Робітничо-Селянської Інспекції стає фактичним диктатором Рад. України. Це становище розгортається на уряд (державний контролёр). Одночасно є він головою Центр. Контрольної Комісії в партії (КПбУ). Об'єднання цієї двоєдиної вла-

Red. czas. „Dilo” we Lwowie, Pr. 106/47. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo” Nr. 55 (10.998) z dnia 12. marca 1927 pod tytułem: „Wysachliwy i czy b. zewila” w ustępie a) od początku artykułu do słów „Pieroch” włącznie, b) między słowami „wzrostem” a „ja” i c) od słów „takim” do końca artykułu w zakresie: „namo” zbrodni z § 65 a) u tawy samel, uznal dokonana w dniu 11. marca 1927 r. o. konfiskata za nieprawidłową i zarządził „niszczenie

111.

Щодо організації фізичних границь Франції стояли тут проти себе дві суперечні теорії. Одна, основана на досвідах останньої війни, домagalася, щоб заздалегідь, уже під час мира організувати від моря аж до швайцарської границі, цілу безпереривну систему закопів (траншей), закріпити заводи бетонами й удержувати їх завсіди готовими дати захист оборонцям перед наступаючим із сходу ворогом. Друга теорія відкидала безпереривність бетонованих закопів, а натомість домagalася побудування здовж границі, цілого ряду могучих фортифікацій, замкнених у собі, а поміж ними хотіла доцільно заложити систему звязкових матеріалів (залізниць, телефонів, складів кільчастого дроту, тощо), які позволили би швидко зорганізувати оборону відповідно рухам наступу.

Найвища воєнна Рада склала обі-
ці теорії в одну й одноголосно при-
няла синтетичний план, гнучкий і
змінчивий відповідно географічним,
господарським, лучбовим і ін. об-
ставинам даної околиці. Виконання
плану того вимагатиме багатьох
років і ще більше мільярдів коштів.
Та здійснення цього укріплення
границі дасть, кажуть, безпеку
проти всіх воєнних ризиків...

Забезпечення французької границі супроти Італії безімірно легше ніж супроти Німеччини: Італію ділить від Франції природна границя, ідеально вигідна, границя Альп, безперервна, знаменитими фізичними загородами заосмотрена. Німецька границя, хоча й не зовсім позбавлена природних заборол, то таки далеко менше безпечна; немає там тягlosti в системі річній ні гірській, а й гори там (Нюрнберзькі й Арденські) куди слабші з охоронного погляду від гір Альпійських. У виробленім пляні оборони Франції Найвища воєнна Рада, зложена з маршалів і найчільніших стратегів Франції, сконстатувала зайвий раз (і проти всіх сумнівів) першорядну стратегічну вагу природних границь держави.

В. ПОРЦУКНІЙ.

ди в руках Затонського, "довірника" московського центру, є такою важливою і глибоко-замітною подією, що ні один український громадянин не може байдуже пройти мимо неї. Затонський відомий й ширшим галицьким колам з рр. 1919—20. Більшовик "старого видання", був він "кнутом" і "гильотиною" революції, особливо безсердечно розправлявся з українськими національно-незалежницькими елементами. Та не виявляв він поблаж-

całego nakładu i wydał w myśli 8
493. p. k. zakaz dalszego rozpowszech-
niania tego pisma drukowanego. Zarzą-
dem wydaje się nakaz odpowiedzialnym re-
daktorowi tego czasopisma, by orzeczenie
niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym
numerze i to na pierwszej stronie. Niewyk-
onanie tego nakazu pociąga za sobą następ-
stwo przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17.
grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ek 1893. 4. j.
zarządzenie za przekroczenie na grzywnę po
400 Zł. i wów. dnia 11. marca 1927.

Hasel.

ливості й у відношенні до українських соціалістичних, навіть комуністично на-строєних елементів, скоро ті намагалися обороняти як не самостійність, то хо-принижену рівнорядність „самостійної“ української радянської республіки (перез-повстанням Рад. Союзу). Його поведінку у відношенні до Коначара (Палащука), як мало-що не скінчилася смертю остан-нього, є цього пророчистим доказом. Тільки завдяки специфічним обставинам вдалося Коначареві вилабудатися в Москві а опісля діяти там до величезних впливів обнявши керму російського „госиздату“ на спілку з Луначарським і Крупською (жінкою Леніна). Говорять, що Халків, побачивши небуденні спосібності Коначара (який є галичанином), пропонував йому обняти провід в українському державному видавництві, однак він мав відповісти, що як довго Затонський має голос на Укра-їні, так довго не стане його нога в Халкові.

І тепер той Затонський є диктатором. Що безпосередньо вплинуло на ці зміни, важко ствердити. Та не можна ані на одну хвилину сумніватися в тому, що підкало цього перетасування на щаблях урядової ерархії в Харкові є зріст незалежницьких тенденцій не лише серед широких громадських кол, але і в самій урядово-комуністичній верхівці. Наділення Затонського диктаторськими правами є помітним зворотом до доби воєнного комунізму, а одночасно нагальною погрозою на адресу самостійників. Затонський — це одне з Москви, кулут партії і гільотина диктатури.

І цей Затонський на найбільше відповідає і найвпливовіше становище в уряді садить Василя Порайка, свого беззастережного прихильника, навіть рабського поклонника на місці М. Скрипника. Таким чином В. Порайко поруч Затонського став на вершинах значуща, впливів і влади. Порайко є галичанином і це теж спонукує нас присвятити деяку увагу особистості нового наркоміюста і ген. прокурора України. Перш усього кілька біографічних дат:

Василь Порайко ще молода людина. Вродився він 1883 р. в Устю над Прутом, в снітинському повіті. Походить він з дуже бідної селянської сім'ї. Батько його — сільський зарібник з численною сімєю (сім душ) тяжко мусів працювати, щоби прожити рідню, „господарюючи“ на 1/4 морга городу. Скінчивши сільську школу, Порайко вступив до української гімназії в Коломиї. Був дуже пильним учнем і пройшов майже всю гімназію відзначаючим. Ясно, що вчився він в незвичайно складних умовах, як більшість учнів коломиїської гімназії, яку з повним правом можна назвати „пролетарською“. Отже давав лекції, був інструктором і взагалі промишляв усіма способами. Високий, стрункий, блискучий, з блідим лицем (часто доводилось йому і голодувати), з довгою шиєю, обтягнутою високим шлістим білим ковнірцем, незвичайно чистенько, навіть чепурно, по джигунськи одягнений, робив враження повної незацікавленості в питаннях громадського життя. Не особливо цікавився літературою, а головнио наскрізь чужою і нецікавою була для нього соціалістична література. Коломиїська гімназія славилася своїм радикалізмом, соціалізмом, атеїзмом і безліччю „ізмів“. Було там кілька тайних гуртків, в яких вплиди мали навіть анархисти. Була там теж і душа анархо-революції П. Іваниця, яку ми називали „дівиною революцією“ (на зразок „бабушки революції“). Однак у всіх тих гуртках і кружках не було Порайки. Він тримався, або вірніше качуся: його тримали остороно від таких справ. За те Порайко був любником катехитів, залюбив танцював і був добре вихованим „кавалером“ уже від якоїсь гімназії.

ної класи. В цій класі аустріа його до-
сить небудення, як на учня, погонда спра-
вді важливого соціального значіння, яка
була доказом його передчасної зрілості.
Внаслідок цього Порайко був примуше-
ний на другий пірік (в п'ятий класі) опу-
стити коломийську гімназію і перенестися
у Львів, де на його він захист і ді крила-
ми пок. проф. Л. Сала що походив теж
зі Снятинщини. Однак вже по піарові
дир. коломийської гім. пок. С. Недільський
дозволив себе легко переблагати, і По-
райко вернувся у Коломию, де в 1910 році
склав іспит зрілості з відзначенням. Опі-
сля був студентом прав червоношкільного і
львівського університету. В студентських
часках не був ніщою відомий серед сту-
дентської молоді, хоч зараз після матури
брав участь у липневих подіях 1910 р. на
львівському університеті, опісля був засу-
джений у процесі „101“. Як студент прав
перебував головною чином на провінції, а
головно в Снятинщині, що мала марку
радикального повіту. В тому часі, головно
підчас парламентарних виборів, Порайко
брав участь у виборчій агітації, здеклару-
вавшись радикалом.

Мобілізований в 1914 р., скоро попав у
російський полон. Перебував у таборі для
половних в Астрахані. В січні 1918 р. там
же вступив до комуністичної партії. Вже
як комуніст у 1919 р. з'являється на Укра-
їні. Будучи правою рукою і тією Затон-
ського, виконує всі доручення компар-
тії. І так: в 1919 р. стає головою галиць-
кого революційно-комуністичного комітету,
а опісля — після переходу галицької армії
до більшовиків, працює над її реоргані-
зацією. З тих часів став він більше відо-
ним в галицьких колах, особливо військо-
вих. Про його поведінку з тих часів уся-
ко про нього говорять. Одні вбачають у
ньому кровожадно-садиристичний олігарх
Затонського, інші — навпаки — вказу-
ють на його заслуги для останків галичан
після переходу дивізії Головинського на
польсько-петлюрівський бік. Його рішучі
постави в комуністичній верхівці треба
завдячувати пощади тих останків галиць-
кої армії, що наїшлися по більшовицько-
му бою.

Після покінчення війни Порайко стає
членом київського губкому КП(б)У та го-
ловою губерньської ради народного го-
сподарства, опісля головою губвиконкому
в Полтаві, а згодом у Вінниці. З Вінниці
переходить Порайко у Харків, займаючи
там спершу становище голови Українсь-
ко-староюзу, а потім голови Укрсельбанку.
Дня 5. березня 1927 виніс його руками
Затонського на преважне становище на-
родного комісара юстиції і генерального
прокурора України. Таким чином Насиль
Порайко перейшов різні шаблі партійно-
урядової сфери, досягнувши одного з
найвищих шаблів. В порівнянні зі своїм по-
передником М. Скрипником — це індиві-
дуальність менше помітна. Можна з не-
впевністю твердити, що Порайко — як ге-
нерокурор України і в тому характері сто-
рожа конституції УСРР — не буде мати
відваги опротестувати постанови моско-
вських диктаторів, як це робив його по-
передник. Хоч, хто знає. Кажуть, що з
їдою приходить смак і апетит, а з вла-
дою і почуття. Яке буде становище
Порайка до українських справ і украї-
нського народу поза територією УСРР —
важко передбачити.

Н. В.

За права нашої школи.

Про урядову мову в українських
приватних школах.

Sine ira et studio.

II.

Зпоміж усіх Кружків „Р. Ш.“ один лише
Кружок в Коломиї приналежить безумов-
но до розпорядку Головної Управи, і тому
як управитель гімназії приналежав до
домагання обох тих установ, завів
у школі українське урядування, про що
дня 30. жовтня м. р. повідомив я окремим
письмом кураторію львівської округи. У
відповідь на те письмо кураторія зірвала
контакт з гімназією, а з дня 30. листопада
1926 уступив зі становища управителя.

Дня 28. листопада м. р. відбулися в Ко-
ломий загальні збори Кружка „Р. Ш.“, на
яких по причині Крелигнації голови кружка
і трьох членів Старшини вибрано нового
голову і нових трьох членів Старшини.
Настрій на зборах був дуже а дуже ба-
дюрний, доказом чого нехай буде „Покут-
ське Слово“ ч. 6 з дня 15. грудня 1926,
де на ст. 7 читаємо: „Всі бесідники були
тої думки, що Р. Ш. мусить бути в оста-
тньому дійсно рідною, що тому новий виділ

в порозумінні з Г. Управою, повинен до-
ложити всіх зусиль, щоб Р. Ш. — як най-
скорше привернено зрабовані Грабським
права. На внесок п. І. Могильницького
збори висловили своє негодуювання тим
Кружком Р. Ш., які в негромадський
і япрост каригідний спосіб анехтували
директиви Гол. Управи в справі привер-
нення українській мові належних їй прав
і браком почуття солідарності і карности
ускладнили зусилля Гол. Управи в тому
напрямі“.

Таке рішення запало на загальних збо-
рах коломийського Кружка Р. Ш. дня
28. XI. м. р. Не вважалося в оцінку тої ре-
золюції, констатуючи лише факт, що таке
рішення запало. Між тим що діється?

Цілоком випадково попав мені у руки
ося такий документ: печатка: — „Рідна
Школа“. Українське Педагогічне Тowa-
риство. Кружок в Коломиї. — Побіч того
видруковано таке:

Коломия дня 13. грудня 1926. До Вл. П.
(ім'я і прізвище автор статті накромо про-
пуске) в „як батька (опікуна) учениці
української семінарії (гімназії) Кружка
„Рідної Школи“ УПТ, як члена тогож
Кружка в Коломиї. Ваша Всечесносте!
Бажуючи винирити справжню думку бать-
ків і членів в справі шкільної політики
Кружка „Рідної Школи“ в Коломиї, Стар-
шина Кружка просить Вас відповісти на
ці поставлені питання: 1) Чи вважаєте,
що боротьба за права української мови
як урядової в школах „Рідної Школи“
УПТ, повинна і мусить бути ведена від-
повідними організаціями поза шкільними
(партійними, освітніми, парламентарними,
комітетами батьків тощо) з повним
позначенням самої школи, котра
безпосередньо підлежить державній шкіль-
ній владі і від неї повністю залежить? 2) Чи
вважаєте, що також школа повинна бути
втягнена в ту боротьбу без уваги на на-
слідки, які випливають з дійсної повної
залежності від шкільної влади? 3) Коли
притакне на друге питання, тоді: 3) Чи
берете на себе обов'язок: а) посилати
свою дитину далі до школи
на випадок відібрання школі права при-
людності і платити за неї погуму оплату?
б) чи даєте правдова важку заперуку, що
на випадок потреби (коли би школа роз-
сипалася в наслідок передбачених пере-
понок, ставлених їй шкільною владою) зо-
бавляється зложити найменше 50 проц.
цілорічної оплати одної учениці (15 зол.
місячно), а члени, що не мають дітей
у школах УПТ, суму до висоти, яку ви-
значити Старшина Кружка) для виконання
контрактних зобов'язань Старшини Круж-
ка, затягнених для ведення школи? Ваш
власноручний підпис і адреса... Від Стар-
шини Кружка „Рідної Школи“ УПТ в
Коломиї. Голова... секретар... (Підписи).
Увага: На ці питання просимо по згойді
роздати відповіді: так або ні, і допи-
сати зараз по знаку запитання, відтак
підписати і звернути нам негайно у при-
ложній коверті. Немаєкових писем
а пошти не приймаємо. Хто не відіслав,
нам цього писемка до 3 днів, вважатимемо
що він притакнув на перше питання.
Так звучить цей історичний документ.
Я до нього долучую оці замітки:

1) Статут Р. Ш. такого плесіситу не
передбачує і самозрозуміло, що його пе-
редбачувати навіть не може, бо до про-
вірення справжньої думки членів Товари-
ства покликаний лише загальні збори. Такий
плесісцит є з формального боку непра-
вильний, а тимчасовий і неважкий, без огля-
ду на його вислід. Головна Управа повин-
на проти такої поведінки Кружків як най-
енергічніше застереттись, бо вона в наслід-
ках булаб дуже небезпечна.

2) Такий плесісцит неоправданий і під
мериторичним оглядом, бо ніякий Кружок,
не тільки по думці статуту, але й по дум-
ці управи товариства, не має права вести
власної шкільної політики. Для Кружка
існує лише одна шкільна політика, тобто
та, яку намітить Головна Управа.

3) Такий плесісцит є недолучливою су-
проти Гол. Управи і членів свого Кружка,
бо коли старшина усвідомила собі, що не
може заявити за веденням боротьби са-
мою школою, точіше управою школи, —
то повинна була: а) це своє становище
негайно подати львівсько до відома Гол.
Управи, як це зробили інші Кружки, і по-
кликатися на це на найближчих загальних
зборах Кружка; б) скликати негайно ше-
раз загальні збори Кружка і це своє ста-
новище цілоком отверто подати до відома
загалу і піддати його під дискусію, або
зложити свої мандати, колиб збори були
іншої гадки.

До того Старшина тим більше зобова-
зана, коли передбачувала і таку есенту-
альність, що школа може розсипатися.
З уваги на таке передбачення мовчанка її
про те на загальних зборах, на котрих її
вибрано, була з її боку не до оправдання.
Бо як це собі пояснити, що ще дня 28/XI.
нововибрана Старшина не мала наймен-
шого сумніву в тому, що урядування в
школах Р. Ш. повинно і мусить бути у-
країнське, а вже в десять днів пізніше по-

ВІСЛУКИ ПНЯ.

Останній акорд карнавалу.

Вечеринці „Червоної Калини“.

Тому шість років улаштовували їх поло-
нені, нині — окуповані. Одні і ті самі лю-
де, тільки з різними прикметниками. Не
знати, який прикметник дасть їм доля
завтра?...

Зіхалось, зійшлося товариство, яке так
тісно зв'язали спільні смутки і радощі, а
надіве небезпека смерті. Кажуть, гімна-
зіяльна дружба найсильніша. Так воно
було до часу, доки „двійка“, „промоція“
чи „карьер“ були справді великими пере-
живаннями, а страх перед ними, був най-
більший, який міг трапитись у житті пе-
редвоєнного громадянина. Але якже зблід
маєстат директора супроти маєстату...
вступу чи десятичника, а страх перед дій-
кою супроти страху перед смертю?!

Не диво, що тепер серед того товари-
ства нема навіть галицького поділу на...
пенсії. Зійшовшись донебудь, товариші
забувають про все, а памятають тільки
одно: спільні переживання.

Цього не можуть зрозуміти непричасні
і тому не один чоловік був злий на жінку,
колишню лицарську даму, що вона забу-
ваючи на висоту його пенсії, бавиться в
товаристві безробітних або малозаробіт-
них, а не одна жінка хвилювалася на му-
жа, що він не шанує свого маєтку чи
пенсії і пристає з бідолахами.

Весело було на вечеринках „Червоної
Калини“. Хоч кожний спомина прислоняв
око сльозою, хоч кожний пісня видобувала
зтихання.

І поділ був на вечеринках такий, як ко-
лись на війні: був фронт, була кадра і
були новобранці.

Новобранці — як і колись — працюва-
ли ногами, вибиваючи замість „ходу один-
цем“ — рівно тяжкі і томлячі черлестони.

Фронт — сидів на поготові співаючи і
випиваючи та давнину славу згадуючи.

Кадра, як звичайно, держалася позаду.

бачила, що від українського урядування
школа може аж розсипатися! Чомуж
Старшина не бачила того вже 28/XI? Чиж
треба їй було аж 10 днів на те, що-
би собі це усвідомити? Ні! Старшина му-
сила бути свідомою того вже і 28/XI, але
на зборах мовчала, бо воно без порівнан-
ня вигідніше на зборах плести за струєю,
чим її протиставитись в ім'я правди і в ім'я
вродного добра, хоча ця струя, на жаль
у значній частині випадків спричинена не
чим іншим, а брехливою та чванливою де-
магогією, що нам приносить далеко біль-
шу шкоду, ніж хрипівство.

4) На загальних зборах кружка, дня 28/XI.
м. р. виявився рішучий настрій за україн-
ським урядуванням. Під кличем україн-
ського урядування вибрано також і тепе-
рішню Старшину, яка проти того ні од-
ним словом не застерігалася, а тим самим
зобов'язання це на себе прийняла. Яким
правом, питаюсь, вже по двох неділях
Старшина критим штихом і відполюною
дорогою поборює той самий клич, в ім'я
якого дала себе вибрати? Чи її до того
хто уповажив? Чи кращої дороги вже
не було?

Не треба було приймати мандату, мо-
жна було на зборах старатися провести
іншу ухвалу, можна було скликати понов-
ні збори і на них зажадати ревізії рішен-
ня, есентуально зложити мандати, можна
було Бог зна що — але рішення загальних
зборів самовільно нікому змінити не віль-
но. Це підіриває довіру народу до усякої
організації і є само собою крайньо небез-
печним експериментом. Якщо так далі пі-
шлוב і в інших повітах, то ми за рік пе-
рестанемо існувати як зорганізована на-
ція, бо хто тоді буде кому вірити?

Прошу собі уявити: Головна Управа
вимагає категорично українського уряду-
вання, попередить Старшину так само, о-
станні загальні збори Кружка теж, а Стар-
шина, тими зборами під тим самим кли-
чем вибрана, зараз по виборі на власну
руку, без нічий авторизації усуває одним
махом українську урядову мову, а на її
місце заводить собі урядування польське,
а відтак волю тих усіх статутів абсо-
лютно авторитетних чинників хоче звалити
якимсь чудаським плесісцитом, про
який ані статут нічого не знає, ані здоро-
вий розум нічого знати не хоче.

Якщо? Чи ми дійсно маємо дві націо-
нальні етики: одну радикальну і ультра-
націоналістичну на попис перед загальними
зборами і вічними, як бляхман для безкри-

Засла кошом за столики, Фердинанда
Патіка до себе запровадив.

Не було тільки „Збірних Станій“.
Що я кажу не було. Прийшов такий о-
дин представник, що правда в шестій го-
дині рано і не скидаючи футра, але при-
шов. На жаль коротко святкували вече-
рини його присутності. Побачивши, що там
не дають медалів, ні не переводять іме-
нувань — покинув непривільні салі Вєсєлі.

Кажу: непривільні, але це тільки для мо-
го, бо того дня салі Вєсєлі були привільні
як рідко. І певно було в них і гаміно і
весело і ясно. Ясно на салях і в душах...

А ще ясніше зробилось, коли Янушевич
запалив матнезію при фотографії учас-
ників(ць).

Маяв вражіння, що збірна зника з цих
вечеринь буде премоно згадкою для
всіх, хто на ній є або має когось
для для всіх, які... інтересуються гарня
полом.

Помінаючи те, що на вечеринках цієї
пол був надзвичайно щастливо заступлений,
ще одна обставина впливатиме на попу-
лярність зникми.

Станувши за непотрібним фільтром, і
маяв змогу придивитись гурткові, який за-
дився до фотографії.

Три або чотири рівно молоді як газе-
панички поправили в останній хвалі су-
конки, бо на їх думку вони були за сть-
ромодні. Певно не знали, що тепер мо-
вертає знов до довгих спідничок.

Весело було на вечеринках „Червоної
Калини“. Гарні спомини ділили за відход-
чими учасниками, сплітаючись із пісню
тих, які ще оставали:

*„Вже ранній світ у вікна бє,
Рум'яний день встє.“*

*Кому вже сон прилив до віч
Пора на ніч, пора на ніч!*

*Та в кого ще серце бєтєся
І в кого ще гоеє кров.*

Той хай з нами заспєєє

Той хай з нами вилєє знов!“

І. Маликов Чика.

тичних, мовляв, мас народу, — а другу
садничо протилежну для буденного зго-
ти і для польськї владі? В такому
падку розумію, чому ми айну програт
тай чому ми вічно були і є на споді!

Народу безкарно обманювати не віль-
но, бо нарид від такої „політики“ бе-
мовно відвернеться.

5) Дивоглядне собі це ціле писмо
коломийської Старшини зі зміною коротка
речинцем трьох днів, якого ніхто не хоті
додержати, бо навіть і не знає, від ко-
речинищ рахувати, а ще дивоглядне
ново з уваги на свою загалкову ста-
цію. Якже його зрозуміє селянин і як
гупається, чому воно повстало і чому
взялося? Колиж до того селянина проти
точки а) і б), то певно без відповідей
не ціле писмо у ліч, а тоді точка б)
томатично ухвалена, і плесісцит готовий.
Справді, варто його опатентувати і
чим Грабський! — Але чи воно так го-
диться?

6) Ще одна замітка. Дивлячись практи-
чолосування: „Хто не відіслав на це
писма до 3 днів, вважатимемо, що він
притакнув на перше питання“ Ось
виходить, що несприятелі голосують! По-
ново, ради Бога, де воно так водиться
світ, що зсичисється голоси несприятелів
зглядно тих, що не прислали ніякої м-
яви? Це хіба лиш в Коломиї можливе!
Такою дорогою можна а) вилізти
зачіх перепачувати найбільш потім. Ч-
паноме свідомі того, кудя покажуть до-
рогу? Малограмотний селянин зоріє-
ється напевно, що таким писмом зне-
промітує себе і народно споду.

Роман Ганчиків.

ГОДИНИКИ найліпшого фабрики
у фірмі „Домбровські“ — Розв'язати
Львів, Академічний ч. 2, тел. 27-28.
Заступство на Галичину супроти фабрики
годинників „Longines“. — Ціна
1800 3-1

Міжнародна конференція

„через школи до миру“

Міжнародне Бюро Викховання (Женева)
взяло на себе ініціативу в організації кон-
ференції на тему: „Через школи до миру“.
Конференція має відбутись в Празі 16.
до 20. квітня.

На цій конференції мають виступити і
з рефератами, між іншими, П. Богє (Жа-
нева), П. Денгер (Відень), проф. Калей

ШІСТЬСОТ ТИСЯЧ 600.000 ЗОЛОТИХ

може кождий осягнути, хто закупить
льос І класу в конторі Державної
Льотерії „РУНО“ Равів і С-ка
Львів, вул. Академічна 3.

Загальної суми виграних підвищено
на 16 мільонів золотих.

ЩО ДРУГИЙ ЛЬОС ВИГРАЄ

На замовлення висилаємо негайно
оригінальні льоси залучуючи свій
бланкет ПКО.

В цій місці витяги і переслати нам
в листі.

КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ.

До фірми „РУНО“ Равів і С-ка
Львів, вул. Академічна 3. Отрим за-
мовлюю до І. класу Державної класо-
вої Льотерії цільх льосів
по 40 зол. половинкою по 20
зол. чверток по 10 зол.
Належність золотих за
плачу по одержанню льосів. Прошу
тому о залучення бланкету ПКО.
1687 3—3

Зміна виборчої ординації.

Замкнення сойм. сесії чи нове скликання сойму? — Лівія візьме
участь у нарадах. — Конвентикль для записування польської сойм.
репрезентації. — Марш. Ратай переговорює з представниками нац.
меншостей. — Проект закону про збори.

Варшава, 14. березня 1927.

В соймових колах згадуються, що
кожного дня слід сподіватися замкнення
соймової т. зв. бюджетової сесії. Однак
числяться з тим, що сойм до кількох тиж-
нів буде знову скликаний, а саме наслід-
ком польської ініціативи, бо на основі
зміненого конст. закону прислухає послам
право домагатися скликання сойму. Була-
ч соймова сесія мала би ухвалити новий
закон про виборчу ординацію.

Посередництво марш. Ратай доведе ма-
буті до того, що в дальших нарадах
конст. комісії візьмуть участь представни-
ки польської лінії і нац. меншостей.
Головна перешкода, а саме утворен-
ня національних курій, тепер не існує,
бо пропозиція Глобінського не наїшло
підтримки навіть серед найближчих його
прихильників. Марш. Ратай думає, що
найдеться основа для переведення зміни
виб. ординації. Головні напрями нової виб.
ординації, після відкинення частини проекту
Глобінського, мають ґрунтуватися на
створенні ширших виб. округів і окремим
округів, які уможливили би нац. мен-
шостям користати зі союзу виб. ліст. Нині
мають відбутися конвент сеніорів, який
має уложити найближчі праці сойму.

В неділю відбудеться довірчий конвен-
тиль, що має заступити заповіджену на

понеділок конференцію польських партій,
яка мала відбутися з ініціативи марш. сойм.
На конвентикль цільмо обговорювали
справу виб. ординації. Всі присутні там
соймові групи узгодили своє становище,
а саме в справі поширення виб. округів
для забезпечення на окраїнах польській
меншості представництва в будучім соймі.

Марш. Ратай переговорюєв учора в
справі виб. реформи вже і з представни-
ками нац. меншостей. Приймав голову Бі-
лоруського Клубу пос. Єремія і Жид.
Клубу пос. Гартглас. На конференції з
пос. Гартгласом зявляв марш. Ратай, що
тому, що проект пос. Глобінського про
створення нац. курій на окраїнах виявився
неактуальним, бо конст. комісія не дпро-
бувала його, вважає зайвою дальшу сесе-
ю ліній клубів і нац. меншостей.

Є чутки, що за основу дальшої дискусії
підкомісії (яке при участі ліній) візь-
муть проект повної зміни закону, опра-
цьований на основі дотеперішніх проєктів
ЗЛН, ХН, ХД і Паста. Підкомісія що
виберуть на вікторковій нарад. засіданні
конст. комісії.

Тимчасом комісія займається проектом
закону про збори. Комісія має полаг дити
цілість законодавства про збори, а не, як
давніше плановано, лише фрагменти тої
справи.

Протнанглійські демонстрації в СРСР.

Москва, 14. березня 1927.

В Ленінграді й Москві відбулися на зних
масові протестуючі збори проти Англії,
на яких з великими промовами виступали
Сталін, Троцький, Ворошилов і Ралек.
Сталін заявив, що не передбачує небез-
пек війни в найближчому часі, бо вороги
СРСР не є, мовляв, настільки сильні, аби
важилось заатакувати СРСР. Троцький ви-
ступив з ревеліями, що Англія прямує
до відірвання Сибіри від Рад. Союзу, бо
обставина, що Сибір є під управою біль-
шовиків, причиняється до поступового па-
ралелю, на який заведувала британська
імперія. Горда Європа не хоче погодитися
з фактом, що економічний центр світа

пересувається поволи до Азії, що є по-
нажною причиною господарської кризи
в Європі. Колиско світового революцій-
ного руху є тепер Китай, а розвитку того
руху не здержить ніяка дипломатична
нота ані ніяка збройна сила.

Каменев подався до димісії!

З кол. зближених до наркому закорд.
справ, повідомляють, що у зв'язку з не-
дальшою ратифікацією представником іта-
лії т. зв. бесарабського протоколу на се-
сії Ради Ліги Націй, представник СРСР в
Римі Каменев на знак протесту подався
до димісії.

вибух газів. Таму розсадило. Згинуло п'ять
робітників і 1 шахтар.

Слідство в справі рабіна Спіри.

Пегемішль, 14. березня 1927.

Злата Рубін на власну руку відкинула
закалення неважності, яке внесла її обо-
рона проти кондемаційного присуду.
Чутки, начеб рабін Спіра одержав уже акт
обвинувачення за бігамію, і що розписано
розправу на травень, не є правдиві. В тій
справі йде шойно приготуване слідство
проти рабіна Спіри.

Біржа.

Гроші.

Долар 892—894.

Збіжжя.

Живі обороти в пшениці, вісці і ячмені
по цінах значно вищих від останніх ноту-
вань. Пошукують добрий грець. Отруби
пішли в гору. Бараболю (ручно вибрану)
платили льоко Стрий 10—11 зол. Тенден-
ція сильно злижкова.
Пшениця двірська 55-25—56-25, пшениця
селянська 52-50—53-50, жито гал. 39-25—
40-75, ячмінь броварний 41-00—42-00, ячмінь
на мливо 35—36, ячмінь пастівний 30-50—
31-50, овес 32-50—33-50, отруби житні
25—26.

Японія і Китай.

Лондон, 14. березня 1927.

Японський міністр закорд. справ, відпо-
відаючи на запит, заявив, що Японія не
думає зовсім звертати тепер Китаєві кон-
цесій, бо не вважає цього доцільним. Мі-
ністро не вважає вказаним пропонувати по-
середництва Японії в конфлікті південно-
го і північного Китаю.

Помер президент Ратай.

Рига, 14. березня 1927.

Помер президент латвійської респуб-
лики Чак.

Польща не дістане позички.

Варшава, 14. березня 1927.

Кореспондент Тас-у повідомляє з Нью-
Йорку, що польська делегація з Віцепрез.
Банку Польського Міннарским, вислана
до Америки для переговорів у справі по-
зички, вертає найближчого тижня, не осяг-
нувши ніякого успіху. Три дні тому таку
саму вістку подали берлінські часописи.
Польське між-ство скарбу заявило, що на
всіх інформацій головно закорд. преси,
що торкаються польських старань у справі
позички, не буде давати ніяких пояснень.

Вибух газів.

Катовиці, 14. березня 1927.

Вчора при будові там „Клефас“ у За-
лонжі біля Катовиць іступив нагальний

Львова до Менделя Лякштайна купця. Два
роки служила за харч і „шмаття“, тре-
тього року обіцяв працевлаштувати 20 зол.,
але рівночасно почав з нею романс, який
скінчився так, що 15-літня дівчина стала
матір'ю. Цією справою заклопотана поліція і
наслідком цього, дня 12. марта ц. р. від-
булася розправа у карному окружному

суді. Прокуратура обвинувачувала несо-
вісного працевлаштувача в злочині, бо він ста-
рився всіма силами намовити дівчину збу-
тити плід. На розправі жінка обвинува-
ченого боронила всіма силами свого чо-
ловіка, і доказувала, що батьком цієї ди-
тини є якийсь залізничник, а потім син
сусідки електромонтер. Інші свідки ствер-

НАДІСЛАНЕ.

За надіслання Редакція не відповідає.

ДЕНТИСТ

Проф. Д-р Т. Богосевич
1669 опанує вік 12—4 4—10
Патяж Миколая Сходи 1, П. пов.

УПРАВЛІТЕЛЬКА побітні горсетів
„МАЛГОЖАТА“, Баторія 34, П. п.
1670 повернула з Парижа. 3—3
Новість: панчоха формуюча ногу.

Вже наліїшли Останні Новості

на весну і літо для Пань

и и и до фірми и и и

АНТИМ УВЕРА

Львів, вул. Галицька ч. 10.
Фліт в Тернополі,
Дрогобичі і Стрию. 9—50

дили, що дітячина була дуже тиха, спо-
кійна, моральна, з ніжними мушкетрами не
утримувала ніяких зносин і суц відклад
розправу для покликання свідків. Розпра-
ва викликала здивування, бо обвинува-
чений є вже батьком дорослих дітей.
Обвинуваченого боронить д-р Кібіс, по-
шкодованого д-р Лев Гавриш.

— **Село без води.** Є ти пак було, в
Галичині село славне сливками, відпуста-
ми, а більш усього: нестачею води.
Селяни з Красного, скалатського повіту,
мусили довгими роками возити воду, на-
віть до циття аж із сусіднього села. По-
чали там ще перед війною копати керни-
цю, але воєни поції перешкодили цьому.
Аж тепер мають перешкурерити: на 74 м.
глибоку, на скелі. Скільки енергії пішло
покажи на шоденне ношення води, скіль-
ки недуг перенесли люди наслідком не-
своїж води — і аж те-ер діждались!

— **Як ростуть нові польські фор-
теці.** В листопаді 1923 р. східна секція
головної управи ТШЛ видала поклад до
польської сусільності, аби вона віддава-
ла місячно один відсоток від своїх дохо-
дів на будову швід, домія людських і ко-
стелів на „кресак“. За останні три роки
зібрано на цю „данну осетову“ 336.417
зол., з якої то сими уділено підмоги на
будову 111 польських швід, 49 костелів
і римо-кат. каплиць, 66 домія людських
включно з домом у Львові і 3 захоронок
з тих кількох пифр видно найкраще, як
інтензивно ростуть на наших землях нові
польські станиці.

— **Дивогляди.** Українська „Пролетар-
ська Правда“ так адресує свій часопис до
нас: „Рінок 10, Дієло. Редак. газ. Дело.
Видко, що „українізація“ не дійшла ще з
редакції цього часопису до адміністра-
ції. Цими днями промучався на докто-
ра в паризькій Сорбоні мабуть найстар-
ший студент, 86-літній посол Андріє, бувш.
поліційний префект і урядовець у міні-стні
закорд. справ. — За кілька тижнів допу-
сється до кримінальної поліції в Гамбурзі
перший раз жінок. Дивогляд цього не ду-
же нового факту в тім, що проти такого
поширення жіночих прав заперестували
місцеві комуністи.

— **Сільські трагедії.** У Воршеві два
молодіші Посоховський і Григорук зади-
чилися до одної дівчини. Коли серце ді-
ляни перекинулося на бік Посоховського,
скарбового урядовця, Григорук одної но-
чі застріляв його на вулиці. Переліканий
адоном утік у сусідній лісі, скриваючись
перед поліцією. Підчас одної погоні за
ним він зранив одного поліца. Згодом
коли його окружили, найшли його в однім
ярі мертвого. Останній вистіп він лишин
дав себе. — У Моконичах, Городицького
пов., Федько Кузьма застріляв у сварці
сусіда Бориса Козуба.

— **Гільйонська трійка,** що продава-
ла у Львові найниж. місцевим і приїзжним
ушки золоті дорожничості з заліз та
бляхи, дістала рік лизини, 3 місяці і
місяць.

— **Розводова сапанаха.** 5 літ тому
оженився перемиський другар Білий удру-
ге, за згодою своєї першої жінки, від якої
„відсепарувався“, обіцяючи платити їй
щось на утримання. Пішов до протестант-
ського пастора і заявив, що він „свобід-
ний“, що посвідчили його нареченя й одні
приятелі. Оженився, але згодом шораз
слабше додержував обіцянки супроти
першої жінки. Тоді вона подала в суд,
що він оженився вдруге незаконно. Із
закон прийшла розправа проти нього за
„двоженство“, він таки добився розводу
з першою жінкою. А проте суд не при-
знав цього факту і не приймав виправду-
вань, що він не знав закону: Білий а жи-
вано і його прятелі-свідки судили за
ошукавство. Подружжю пару засудили на
3 місяці, а одночасно що кару підтягли
під амністийний закон і їх звільнили.

— **Староста в ролі письменника.**
У „Гданській Газеті“ читасмо таку веселу
історію: До одного міста в околиці мав
приїхати на контролю воєвода. Староста
на що звістку захвилювався. Сів і напи-
сав урядовий об'язок. Там було написав
що, що хто хотів би мати у воєводи ав-
дешню, мусить явитися „на чорно і на
дешню, мусить явитися“. В усій окрузі лю-
ди збентежились. Гадали, що хтось
зажартував собі із старости, підписавши
його під таким об'язком. Тимчасом „пав
староста“ хотів цим сказати, щоб той

Пам'ятайте, що всякі збірки на
нагробник на могилі І. Франка
треба посилати до Центробанку
(Львів, Ринок ч. 10. і. пов.) на
шадинчу книжечку ч. 7910.

НОВИНКИ.

— **Ювілей української артистки.**
Дня 28. березня ц. р. відбудеться в Києві
ювілей 40-літньої артистичної діяльності
відомої артистки Ганни Іванівної Борисо-
глібської, знаної також зі своїх виступів
і в Галичині. Ювілейна вистава буде відо-
грана в оперному театрі в Києві. Всікі
лісьма належить слати на руки ювілей-
ного комітету.

— **Примхи температури.** Поети по-
чали вже про весну співати, жіноцтво
вбрало вже нові сукні, а офіційні бюле-
тени оповідають, що весна відідала нас
чим разом на постійний побут, аж до літа.
Тимчасом учора зляв на наші голови зов-
сім авертний зимовий, мокрий сніг.

— **Немагане обійство і семобин-
ство.** Жінка інваліда Лавра Гуменика,
власника юрської біля політехіки, в посю-
зуні з своєю дочкою Михайлиною по-
становила вбити свого чоловіка. Обійство
згодина виконати будучий її зять Богдан
Товаришський і взяв собі до поміч това-
риша. Однак товариш в останній хвилі
повідомив про все поліцію. Товаришско-
го, переданогого за жінку, арештувала
поліція, як із сокирою і з коболом до до-
гукання залая зачався на вертаючого до-
воду Гуменика. — Окоді при вул. Генія-
га 10. намагалася отруїтися 14-літня Ван-
да Косаківна, напачивши оцтової есенції
і спирту. Їй відлежено до шпиталю. Думка
самобичства прийшла дівчині мабуть під
впливом сензацийної фільми.

— **З людського заринця.** Розалія
Піс, дочка хаулини в Ляцях Мурона-
них, біля Львова, пішла перед трьома ро-
ками як 13-літня дівчина на службу до

Поцинковану БЛЯХУ

найліпшої якості

●● продукують ●●

Цинкові заведення „ПОЛЬЦИНК“

С. З. О. П.

КРАКІВ, БЮРО СТРАДОМ 13. — Тел. 1376.

Жадати скрізь! — Уважайте на охоронний знак!
Кождий аркуш заосмотренний охоронним знаком.

